

DE TRIBUNE

Redactieadres:
D. J. WIJNKOOP N. Prinsengracht 10
Amsterdam.

SOC. DEM. WEEKBLAD

Administratieadres:
J. C. GETON, Wijtenbachstraat 13
Amsterdam.

• VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG. •

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 md. Buitenland 65 cent. Losse nummers 3 cent.

INHOUD: Nieuwe mensen. — Oud en nieuw. — Marx en de arbeidswetgeving. — De werkloosheid. — Britsch-Indië. — Brieven uit België XII: Over twee congressen. — De Koloniale politiek en de Belgische Werkliedenpartij. — Vakverenigingsbeambten en Partij.

Van de Administratie.

De postkwitanties over het tweede kwartaal van den 2en jaargang worden 15 Januari verzonden. Zij, die vooraf wenschen te betalen kunnen hun abonnementsgeld (40 cent) voordien per postwissel opzenden.

De bestelde complete jaargangen (gebonden) worden de volgende week verzonden.

Brochure Gorter.

Zij die exemplaren voor rekening hebben besteld, worden verzocht het bedrag op te zenden aan de administratie.

Nieuwe Menschen.

Een nieuwe wereld staat gereed, uit den maastroom van de kapitalistische ontwikkeling te voorschijn te treden. De oude menschen met hun beperkten gezichtskring en hun kleinburgerlijke gevoelens zijn niet in staat ze te brengen. Ze eischt een nieuw en sterk geslacht, ver ziend, koen van denken en handelen, vol groote hartstocht voor de vrijheid, een geslacht dat alle kleine ondeugden van het verleden heeft uitgeschud. Maar dezelfde ontwikkeling, die de behoefte aan zulke menschen doet ontstaan, schept ook de nieuwe menschen, die noodig zijn. Want de menschen groeien met hun doel, met hun taak, met hun wereld.

Toen hun wereld nog klein was, moest ook hun gedachtenwereld klein en bekrompen zijn. De gedachte in het hoofd ging niet verder dan het produkt van de handen, strekte zich niet verder dan de grens van de productie-eenheid, hetzij dorp of stad, uit. Vrijheidsgedachten moesten zonder bepaalde inhoud blijven, bijna dromen slechts, zonder praktisch doel. Ook stoorde bij de onmerkbaar langzame ontwikkeling geen groote verandering der toestanden de rust der overgeleverde ideeën. De ongeschokte macht van de overlevering plantte de oude eerbied en de tot gewoonte geworden onderworpenheid van het eene geslacht op het andere over. Tegenover de traditionele politieke macht, die uit de verte over de menschen heerschte, waren ze machteloos en laf.

Toen kwam de machine. Als een woekerzwam in het hout bracht de machine ontbinding en verval in de eeuwenoude kleinburgerlijke wereld, waarin ze zich nestelde, terwijl ze 's werelds levenssappen inzoog. Als een magneet trok ze de proletariërs tot zich en hield ze vast. Als een tovenaarsdeed ze nieuwe groote steden met een woud van schoorsteenen en met eindeloze arbeiderswijken uit den grond opschieten, trok daarin de bevolking van het land te zamen en wierp de menschen door elkaar. De machine deed het groot-kapitaal ontstaan, dat als een nieuwe wereldbeheerscher zoowel de groote politieke staatsvormen als de verhoudingen in het kleinste dorp veranderde.

Met de machine, met de nieuwe techniek moesten ook de gedachten noodzakelijk anders worden. De heele wereld wordt nieuw gevormd. Hoe kan daar 's menschen geest, dat kneedbaarste van alle organen, dat zijn ganschen inhoud uit de buitenwereld ontvangt, dezelfde blijven? „Wanneer de mensch de natuur verandert, dan verandert hij meteen zijn eigen natuur.” Weg met den eerbied voor de overlevering, die slechts bij onveranderlijke verhoudingen past! Met open oogen zuigen de men-

Onder Redactie van:

J. C. GETON, W. v. RAVESTEIJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

schen de nieuwe wereld in zich op en laten den stormwind, die over de aarde gaat, de oude stiklucht uit alle hoeken van hun hersens wegvagen. Zoo worden ze tot nieuwe menschen.

De machine bracht de wereldproductie. Zij schiep het wereldverkeer, dat de meest verwijderde hoeken en gaten met alle delen van de wereld in verbinding brengt. De productie-eenheid groeit over stad en land heen en brengt belangengemeenschap over de gansche wereld. Wij gebruiken voortbrengselen uit de verste delen van de wereld en zenden omgekeerd onze produkten daarnaartoe. De oogst in Argentinië, de ijzermarkt in Amerika en de politieke gebeurtenissen in Azië bepalen de prijs der levensmiddelen en de gelegenheid tot werken in het Deutsche Dorp. De oude bekrompenheid en de parochie-geest worden weggevaagd. Wij nemen deel aan het gansche wereldleven. Overal zien we kameraden in den arbeid. Een band verbindt de heele arbeidende menschheid. Vreemden, in de oude zin van het woord, zijn er niet meer.

Ook de bourgeoisie is anders geworden. Ook zij droomt van groote dingen, van imperialisme en wereldheerschappij. Maar dan ziet ze plotseling als in een gapenden afgrond de ineenstorting van haar gansche heerlijkheid voor zich, en rillend van angst vlucht ze dan weer onder de beschermende vleugelen van de oude machten en de oude inzichten. Slechts het proletariaat kan zich onbewust aan de werking van de wordende verhoudingen overgeven. Wat voor de bourgeoisie een afgrond schijnt, is voor het proletariaat een gouden toekomst van vrijheid, een toekomst die het te veroveren heeft. De arbeiders heeft de technische en economische ontwikkeling het meest veranderd: ze heeft hen van lijders tot strijders gemaakt.

De machine heeft den arbeider eerst in zware ellende gestort. Zij heeft hem in dieper slavernij en in vaster ketenen geklonken dan ooit te voren. Zijn ellende prikkelde hem tot weerstand; dat had hij met de onderdrukten van alle eeuwen gemeen. Maar hij had iets boven die anderen voor; dezelfde machine, die hem tot slaaf maakte, bracht hem ook de kracht tot tegenstand. Zij brengt de arbeiders tezamen, ze brengt hen tot organisatie en inzicht in de maatschappij-orde, ze brengt hen tot het bewustzijn van hun eigen klasse-toestand.

Somwijlen hoort men hier of daar, dat alleen geestelijk hoogstaande arbeiders het socialisme kunnen verwezenlijken. Die tengevolge wordt dan geprobeerd, de arbeiders tot menschen te maken, die van alle markten thuis zijn en kunstgevoel bezitten, in één woord men beproeft hun burgerlijke beschaving bij te brengen. Maar als de arbeider de bourgeoisie probeert na te bootsen, is hij klein en leelijk; alleen als hij haar bestrijdt, is hij groot. De nieuwe arbeider, dien de nieuwe ontwikkeling voortbrengt, is de strijder. De nieuwe deugden die in hem geboren worden zijn de deugden des strijders; andere kan hij niet gebruiken. Wat de strijder noodig heeft is de geest van verzet, is onafhankelijkheid, fierheid, sterke discipline en onwankelbare trouw tegenover zijn klasse, en bovenal strijdlust, niets ontziende dapperheid, die bezonnenheid niet uit-, maar insluit. Slechts strijders die deze deugden bezitten, kunnen overwinnaars worden.

Waar zullen ze vandaan komen? Niet onmiddel-

Advertentiën.

Per regel 10 cent*

Bij abonnement speciaal tarief.

lijk uit de arbeidsverhoudingen komen ze. Al brengen deze de arbeiders tot organisatie en klassebewustzijn, toch zijn de arbeidsverhoudingen zelve tevens geschikt hem tegenover den rijken kapitalist en de machtige ondernemersbond beschroomd en deemoedig te maken. De strijdersdeugden put de arbeider eerst uit het inzicht in de maatschappelijke ontwikkeling, die hem het socialistische ideaal voor den geest brengt, het doel dat zeker door den strijd bereikt zal worden, de toekomst nl. van vrijheid en geluk. Zijn strijdlust en zijn moed komen voort uit de geestdrift voor dit groote ideaal. Zijn trots is de trots van den toekomstigen beheerscher der wereld.

In Duitschland bijv. (dit mogen anarchisten en revisionisten toch wel begrijpen, voor zij hun oordeel over en hun raad aan de arbeiders van dit land uitspreken), in Duitschland moesten de arbeiders meer nog dan in andere landen door den strijd zelf eerst nog nieuwe menschen worden. Want daar was er geen bourgeoisie, zoals elders, die een voorbeeld was van revolutionaire koenheid. Daar geeft en gaf de bourgeoisie slechts het voorbeeld der lafheid. Daar kan het proletariaat slechts degelijke strijders voortbrengen, als het zich ook geestelijk geheel van alle burgerlijke invloeden vrij maakt. En toch zijn er in onze eigen rijken (elders trouwens even goed als in Duitschland) verscheidene genooten, die door de burgerlijke lafheid aangestoken, het proletariaat zijn moed, zijn vertrouwen in eigen kracht, zijn onafhankelijke anti-burgerlijke gezindheid, dat wil dus zeggen zijn strijdersdeugden probeeren te ontrooven.

Het kan slechts schaden, als zulke opvattingen de leiding van het proletariaat beïnvloeden en daardoor zijn aktie verlammen. Direkte invloed op de massa's zullen deze opvattingen misschien in Holland, maar bijv. niet in Duitschland erlangen. Daar werken de economische nood, de politieke druk, en ons schitterend doel tezamen, om de strijdlust hooger te doen oplaaieren. Zoals deze strijdlust zich in de massabetooging van den 12en Januari, de gedenkwaardigste datum van het voorbijgegangene jaar in Duitschland vertoonde, zoo zal dit strijdvuur in de toekomst nog vaak in hoogere mate opvlammen, want de economische en politieke crisis eischt steeds meer het direkte ingrijpen van de massa's der arbeiders.

Overal staat het proletariaat nog een zware strijd te wachten, en zwaarder offers dan ooit zullen moeten worden gebracht. Maar de nieuwe toestanden zullen nieuwe menschen, nieuwe strijders voortbrengen, die tegen de nieuwe taak zijn opgewassen.

A. P.

Oud en Nieuw.

De morgen van 't nieuwe jaar is angebroken. 't Nog bleeke licht ervan daagt aan de kim, vergezellende de heil- en zegenwenschen van zoovelen. Van den arbeider en van den kapitalist. Want ook de bourgeoisie wenscht zich heil en zegen. De tijden zijn niet ongunstig. De arbeidskracht is goedkoop door haren overvloed. De uit te buiten massa zal zich dit jaar niet al te sterk verzetten. Haar verweer zal slechts zwak kunnen zijn onder den druk van het oude jaar. Een goed jaar staat voor den boeg, zoo denkt de bourgeoisie.

De ochtendschemering van den eersten dag heeft echter ook de arbeidersklasse iets te zeggen. Want de dagende morgen van elk nieuw jaar brengt haar dichter bij den dag harer bevrijding uit de slavernij van 't kapitalisme.

We zien hem komen. We zien alles zich vervormen, alles zich gereed maken voor zijn komst, alles zich groeien naar zijn wording. Wij zien den nieuwen morgen van een nieuwe maatschappij. Niet slechts als een droombeeld zich ontwikkelend in de hersenen eener overspannen fantasie, doch gesteund op onze wetenschap van diezelfde maatschappij, van haar wetten, van haar ontwikkeling, weten we, dat hij zal komen door ons en door 't kapitalisme, door ditzelfde stelsel, dat zijn graf zal graven, doch als een feniks uit haar asch zal doen geboren worden een andere maatschappijvorm als gevolg van de huidige.

De kapitalistische productie ontwikkelt zich tot een maatschappelijke. Niet langer is 't de kleine zelfstandige arbeider meer, die door 't stelsel ont-eigend wordt, maar de vele arbeiders exploiteerende kapitalist. En daaraan is geen ontkomen meer door de wetten der kapitalistische productie zelve, door de concentratie van het kapitaal,

„Een kapitalist slaat er vele dood.” En met deze concentratie en de ont-eigening van vele kapitalisten door weinige kapitaalmagnaten ontwikkelt zich steeds meer volkomen de coöperatieve vorm van 't arbeidsproces, wordt steeds meer en meer de wetenschap voor dit doel technologisch uitgebuit, worden steeds meer haar arbeidsmiddelen slechts voor dit doel bruikbaar, haar productiewerktuigen gewijzigd naar die behoefte.

Met 't afnemend aantal kapitalisten, die alle voordeelen der productiewijze tot zich nemen en monopoliseeren, zien we de massa van ellende, van knechtschap en uitbuiting groeien, doch tevens gelijktijdig het verzet van de steeds aanwassende en door het wezen van 't kapitalistisch productieproces zelf geschoolde, vereenigde, georganiseerde arbeidersklasse. En de tijd nadert, dat de concentratie der productiemiddelen niet vereenigbaar meer zal zijn met haar kapitalistische vorm en plaats zal maken voor een nieuwe vorm.

Dien dag zien wij, ziet het geheele internationale arbeidersleger dagen als eerste dag van een nieuw jaar en elke nieuwjaarsmorgen brengt ons hem nader.

Thans, doch ook eerst thans hebben de productiekrachten een dergelijk vermogen verkregen, thans eerst is de productiviteit van den arbeid zoo reusachtig ontwikkeld, dat nog slechts de socialisering der productie in staat is ze te beheerschen en daarmee armoede en rijkdom te doen verdwijnen. Voor 't eerst is door de productievorm de mogelijkheid zichtbaar en de zekerheid daar, dat de productie niet alleen volkomen zal kunnen voorzien in de maatschappelijke materiele behoeften, doch bovendien zal waarborgen een volkomen harmonische ontwikkeling van allen naar lichaam en geest.

Zoo nadert de morgen van den nieuwen dag onafwendbaar en noodzakelijk.

Die dag zal ons brengen de afschaffing der klasse-tegenstellingen; er zal slechts één klasse zijn; er zullen dus geen klassen zijn. Ze zal ons brengen de afschaffing der klasse-moraal en brengen een moraal der menschheid.

Dan zal de arbeid zijn de werkelijke heiland van den nieuwen tijd. Dan zal werkelijk het menschengeslacht zichzelf de verlossing hebben bevochten, en voor zich veroverd hebben een samenleving.

Ze zal de vrouw bevrijden, wier gelijkstelling met den man een onmogelijkheid is en blijft, zoolang ze van de maatschappelijk productieve arbeid blijft buitengesloten.

Dan zal zich een geslacht van mannen kunnen ontwikkelen, dat nooit in zijn leven in de gelegenheid is gekomen, voor geld of andere sociale machtsmiddelen een vrouw te koopen; een geslacht van vrouwen, dat nooit in de omstandigheid is gekomen, om eenige andere dan werkelijke liefde, zich den man te geven, zonder eenige vrees voor de economische gevolgen.

Dan zal de arbeid inplaats van een doem, een verlosser der menschheid zijn.

Zeker zal ook dan de mensch afhankelijk zijn van de natuur. Nog zal der beschaving veel overblijven te doen, ja, haar taak zal een oneindige zijn. Maar we kennen de wapenen om de natuur te bekampen, we kennen de methode die 't onoverwinnelijk maatschappelijk nuttige verkeert. Dat ons de overwinningen der industrie reeds

geleerd, welker ziel de productieve kracht van onzen arbeid is.

Dan zullen we de ellende van het verleden geduldig dragen, zonder haat of weemoed, in de wetenschap, dat ze de overgang was, noodig te komen tot de maatschappelijke productie.

Dan zal het oude jaar ons lief zijn geworden, omdat het ons het nieuwe bracht.

En daarom: Heil u, morgen van den nieuwen dag, voorbode van een naderende toekomst, die geluk en vrede zal brengen op aarde!

Kameraden, het nieuwe licht voor ons op! Gij moedelozen in het kamp, waakt op! Er is een wereld te winnen! Gij zoudt u blind staren op het heden en 't verleden!

Ten strijd!

C.

Marx en de Arbeidswetgeving.

Over dit onderwerp schrijft *Arbeiterschutz*, een Oostenrijksch orgaan, gewijd aan de Sociale Wetgeving, een artikel, waaraan wij het volgende ontleenen.

Het gebied van de Arbeids Wetgeving wordt in de laatste 20 jaren door alle mogelijke sociaalpolitiekers opgezocht, om hun arbeiders-vriendelijkheid duidelijk te toonen. Staten en partijen wedijveren met elkaar in arbeidersbescherming; er worden internationale congressen ter Bescherming van Arbeiders gehouden en opzettelijk hiertoe opgerichte internationale vereenigingen zorgen voor de arbeidersbescherming in alle landen, Rusland zelfs niet uitgezonderd. De boeken en tijdschriften, die reeds over de bescherming van arbeiders zijn geschreven, vullen heele bibliotheken. Er is tegenwoordig bijna geen bedrijf meer, waarin de arbeiders niet beschermd worden; beroepsziekten, bedrijfsongevallen, voorkoming van ongevallen, fabriekshygiëne, vrouwen- en kinderarbeid, bescherming van kraamvrouwen en zuigelingen, dit alles vormt het onderwerp van onophoudelijke discussie in kranten en vereenigingen. De drijfveer tot deze beweging is echter niet liefde tot het arbeidende volk, zooals misschien menig naïeve persoon meent. Enkele personen zijn wellicht uitzonderingen en worden misschien in hun streven door geen ander motief geleid dan hierdoor, nl. om het leven en de gezondheid van de arbeiders voor de schadelijke gevolgen van den industrielen arbeid in de verschillende beroepen te beschermen. Maar als men de maatschappij in haar geheel neemt, dan is de drijfveer tot haar „bescherming” van de arbeiders de concurrentie met de Social-demokratie. De Social-demokratie eischte reeds bescherming tegen den roofbouw, die met de arbeidskracht wordt gedreven, toen de burgerlijke arbeidersbescherming nog zelfs niet in embryonale toestand bestond. De burgerlijke arbeidersbescherming is een demonstratie tegen het Marxisme. Men wil er mee bewijzen, dat de burgerlijke maatschappij volstrekt niet behoeft te worden vernietigd, om het lot der arbeiders dragelijk te maken. In den schoot van de tegenwoordige maatschappij zou de sociale kwestie, voor zoover ze op te lossen is, reeds opgelost kunnen worden. De officieele arbeidersbescherming wordt zoo tegenover het Marxisme gesteld.

Maar deze rekening is mis. Want de bescherming van de arbeiders is een echt kind van het Marxisme. Niemand anders dan Marx was het, die op de groote betekenis van de wettelijke bescherming van arbeiders reeds in de tegenwoordige samenleving heeft gewezen. En Marx was het ook, die opmerkelijk maakte op de schadelijke gevolgen van sommige beroepen voor de gezondheid. Eindelijk was Marx de man, die den strijd van de Engelsche arbeidersklassen voor de verkorting van den arbeidstijd als een daad, van waarde voor de vooruitgaande ontwikkeling van de menschheid, als een cultuurhistorische daad prees.

Welke gevolgen de te lange arbeidstijd op de arbeidersklasse geestelijk en lichamenlijk uitoefent, dat heeft Marx in onvergetelijke woorden geschilderd. Marx zegt van den tienuren dag, „dat hij in de bedrijven, waar hij ingevoerd werd, de arbeiders van algeheele ont-aarding, degeneratie heeft gered. Als tegenwoordig de een of andere sociale politicus met een gewichtig gezicht op de maatschappelijke betekenis van de verkorting van arbeidstijd wijst, dan doet dat eenigszins eigenaardig aan, als men weet, dat Marx reeds in de zestiger jaren van de vorige eeuw over de tienurenwet in Engeland het volgende schreef:

Om zich tegen het veelkoppige monster ellende te beschermen, moeten de arbeiders hun koppen te zamen steken en als klasse een Rijkswet veroveren, die als machtige maatschappelijke belemmering hen zelf verhindert, door een vrije overeenkomst met het kapitaal, zichzelf en hun geslacht in dood en slavernij te verkoopen. In de plaats van de pronkerige opstelling van de onverwoestbare mensenrechten treedt de bescheiden grondwet van een wettelijk beperkten arbeidstijd, die eindelijk eens duidelijk maakt, waar de tijd, die de arbeider verkoopt, eindigt en waar de hem zelf toebehoorende tijd begint.

Karl Marx was het niet voldoende, in het algemeen zonder verdere uiteenzetting de verkorting van den arbeidstijd te eischen. Hij werkte zeer grondig en bestudeerde de kwestie diep en tot in details. Hij leidt ons binnen in de pottenbakkerijen en in de tapijtfabriek, in de smederijen en in de lucifers-werkplaatsen, in de bakkerijen en in de „salons” der modisten. Overal doet hij zijn licht schijnen en toont ons aan, hoe in dienst van de gewetenloze winstzoekers het arbeidende proletariaat door overwerk wordt gedecimeerd (negen op tien wordt gedood), hoe vrouwen en meisjes in hun bloei worden verwoest en hoe de teere lichamen van acht- en tienjarige kinderen geruïneerd worden. In de smidse haalt de arbeider zich een vroegen dood op den hals, doordat men hem dwingt, langer te werken en zoo- en zooveel maal meer in de minuut den hamer te zwaaijen. En in het mode-salon werkt de naaister zich dood, omdat ze gedwongen wordt, in den drukken tijd den geheelen nacht in een slecht geventileerde werkplaats door te werken, omdat een dure japon voor een pas geïmporteerde prinses moet worden klaar gemaakt.

En welke gevolgen slechte en ongezone woningen, slechte voeding en onreinheid voor de gezondheid van den arbeider hebben, ook dat hooren we van Marx. In zijn schildering van de slecht betaalde groepen van de industrie-ele arbeidersklasse laat Marx ons reeds alles zien, wat sinds dien in ontelbare tijdschriften en boeken door burgerlijk sociale politici, alleen met een klein beetje minder liefde tot het arbeidende volk, werd herhaald. Als men weten wil, hoe de hard werkende arbeider zoo vaak langzamerhand tot het pauperisme wordt neergedrukt, hoe hij door voortdurend tekort aan voeding verzwakt, het slachtoffer van de een of andere besmettelijke ziekte wordt, hoe hij evenwel te voren al hetgeen hij met inspanning verworven heeft, langzamerhand verkooft of beleent, als men dat alles wil weten, kan men het bij Marx nalezen. Dat nood en ellende ook op de moraal der menschen schadelijk moeten werken, dat spreekt vanzelf en Marx toont het aan de hand van de levenswijze van de rondtrekkende arbeiders aan.

Zullen we het nog in herinnering brengen, hoe Marx den Bethlehemschen kindermoord, dien de Engelsche kapitalisten bij het opkomen van de machinerie in de textielindustrie begingen, in meesleepende taal geseelt? Of zullen we de woorden herhalen, waarmede Marx het lijden der van hun land verdreven boeren schildert, van hun land verdreven om plaats te maken voor de schapen?

Dit is voor het oogenblik onnoodig en de ruimte laat het ook niet toe. We behoeven hi slechts in herinnering te brengen, opdat de burgerlijk-sociale politici niet denken, dat zij de uitvinders van de bescherming der arbeiders zijn. En evenmin is de arbeiders-verzekering een uitvinding van de burgerlijk-sociale politiek. Lang geleden reeds hebben de arbeiders zelve in de meeste kapitalistische landen de verzekering van arbeiders door vrijwillige steunkassen in de praktijk gebracht. In Engeland bestonden zulke kassen reeds ten tijde van de groote Fransche Revolutie.

Noch de arbeidersbescherming, noch de arbeidersverzekering danken hun ontstaan aan het initiatief der bourgeoisie. Ze zijn takken aan den boom van de groote arbeidersbeweging, waarvoor Karl Marx de baan heeft vrij gemaakt, vrij nl. van de oude vooroordeelen en de verouderde frasen. Het genie van Karl Marx schijnt juist daardoor te schitterender, daar zelfs de vijanden van de arbeidersbeweging genoopt zijn, de bescherming der arbeiders te verlangen en te eischen.

Met Karl Marx achten wij ook elke wettelijke bescherming van arbeiders een vooruitgang in de ontwikkeling der menschheid en daarom werken wij aan de ontwikkeling van de arbeids-wetgeving. Maar in den zin van Marx moeten we tevens zeggen, dat elke arbeidersbescherming illusoir is, als niet achter de wet een machtige en doelbewuste organisatie staat. Deze arbeiders-organisatie is gedeeltelijk al voorhanden, maar slechts zeer ten deele. Haar tot een geweldige kracht te ontwikkelen, die de wereldgeschiedenis in nieuwe banen leidt, dat is de taak van het proletariaat zelve, een taak thans alleen te bereiken door den strijd van vak-arbeiders en socialisten voor het Algemeen Kiesrecht voor Mannen en Vrouwen.

De werkloosheid.

't Spreekt van zelve, dat juist in tijden van crisis als deze, meer dan anders de vraag zich naar voren dringt: wat ertegen te doen. Wel is waar weet ieder arbeider, die tot inzicht gekomen is, dat de crisis een noodzakelijk gevolg is van 't kapitalistische productiestelsel en niet verdwijnen kan, zoolang dit stelsel blijft bestaan, doch men zou nog kunnen verwachten, dat de heerschende klassen, zijn ze ook al niet in staat de crisis te voorkomen, zouden trachten zooveel mogelijk de nadeelige gevolgen ervan te verhelpen.

We weten echter beter. Juist wat de arbeider van zijn kant beschouwt als werkloosheid, is bekeken van den kant van den bourgeois een overvoering van de markt met goedkope arbeidskrachten. En zulk een aanbod van arbeidskracht kan de heerschende klasse nooit als iets verkeers beschouwen. Integendeel, het is de grondslag voor de geheele maatschappelijke orde. Hoe zou 't kapitalisme mogelijk zijn zonder goedkope arbeidskracht? En hoe kan de arbeidskracht goedkoop zijn, wanneer ze niet in overvloed voorhanden is? Stel u eens voor, dat er geen reserveleger van werklozen was, dat zich geen arbeiders aanboden, wanneer 't kapitalisme het vroeg. Dadelijk zouden de arbeiders van de gelegenheid gebruik maken om hun ellendigen toestand te verbeteren. Geen onderkruipers stonden het kapitalisme meer ten dienste en dat zou spoedig tot overgave dwingen. Het reserveleger der werklozen verhindert 't stijgen der loonen.

Daarom is 't onmogelijk, dat de bourgeoisie de werkloosheid beschouwt als een maatschappelijk kwaad. Haar vertegenwoordigers kunnen wel niet zeggen, dat de werkloosheid door hen beschouwd wordt als een weldaad voor de maatschappij — zulk een cynisme zou gevaarlijk zijn — doch nimmer zullen ze zich gedwongen voelen, ernstige maatregelen ertegen te nemen. Lat maar eens op bij interpellaties. Dan hoort men overal, dat 't „bij ons” nog niet zoo erg is, dat de crisis al aan 't afnemen is en 't ergste al voorbij. Kortom, men tracht op allerlei manieren de feiten te loochenen.

In tijden van crisis als deze, wanneer 't echter al te spaak loopt, wanneer de arbeiders niet wegkruipen in hun sombere krotten, doch hun ellende de-

monstreeren in 't bewustzijn; dat ze 't slachtoffer zijn van 't heerschende stelsel, dan ontwaakt bij een deel van de bourgeoisie het bewustzijn, dat er toch iets gebeuren moet, om de allerergste uitwassen van het kapitalistisch systeem weg te nemen. De ellende der arbeidersklasse laat haar anders koud, maar dan moeten haar sociale hervormers, haar professoren en politici aan 't werk en zich met het vraagstuk der werkloosheid bezig houden en een oplossing zoeken. Er worden dan geleerde verzoeken en lange verhalen geschreven over alles en nog wat. 't Eenige praktische, wat echter nog ooit voor den dag gekomen is, 't eenige wat — altijd voor zoover daarvan sprake kan zijn — als ernstige maatregel kan worden beschouwd, is 't Gentsche stelsel.

't Gentsche stelsel berust op datgene, wat de proletariërs zich zelf tegen de werkloosheid geschapen hebben: Geld, om zich gedurende dien tijd te kunnen onderhouden, bezitten ze niet; want al wat ze niet onmiddellijk voor gebruik zelve noodig hadden, heeft de kapitalist als „meerwaarde” zich reeds toegeëigend. Ze beschikken ook niet over de staatsmacht, om door wetten, die den arbeidsdag zouden verkorten of een rijksverzekering zouden in 't leven roepen, de ellende te vermindere. Ze weten, dat er onder 't kapitalistisch régime geen middel is tegen 't euvel en dat 't er alleen op aankomt, zich te trachten er doorheen te slaan, om niet in voortdurende nog diepere ellende te vervallen. Ziedaar de oorzaak van de werklozenverzekering naast 't middel, dat ze voor de vakvereniging is, om de loonen zooveel mogelijk op peil te kunnen houden. En hoe gering de steun ook is, toch belast ze in tijden van crisis de kassen reeds te sterk.

't Gentsche stelsel, zeiden we, is 't beste. 't Beste, wat de bourgeoisie weet, is zich aan te sluiten bij datgene, wat 't proletariaat heeft opgebouwd. Wat wil zeggen, dat de heerschende klasse geen eigen zelfstandige idee tot oplossing van 't vraagstuk heeft, dat ze geestelijk achteraan komt sukkelen bij de arbeiders. En daarbij treedt ze niet als heerschende klasse op, die als leider der maatschappij tegenover een maatschappelijk euvel slaat, maar slechts als bezittende klasse, die van haar rijkdom den hongerenden armen wat geeft. Ze is zelfs niet in staat, die aalmoes zoodanig te verdeelen, dat ze werkelijk haar doel bereikt. Daarvoor moet ze wachten, tot de vakhonden hun werklozensteun hebben georganiseerd.

Zoo blijkt uit datgene, wat de heerschende klasse doet en uit wat ze niet doet, in even sterke mate haar politiek bankroet. Radeloos staat ze tegenover dit probleem. Waaraan ontleent deze klasse dan nog het zedelijk recht, de maatschappij te willen regeeren?

En dan is er hier nog slechts sprake van tijdelijke hulp.

Alle andere plannen, die niet slechts tot tijdelijke hulp, doch tot voortdurende opheffing der werkloosheid zijn gemaakt, berusten op de tegenstelling, dat in het kapitalistisch productiesysteem de ellende een gevolg is van den overvloed. 't Is in strijd met elke verstandige opvatting, dat honger en ellende in weerwil van ons geweldig stijgend vermogen tot productiviteit onvermijdelijk zouden zijn. 't Is toch een vaststaand feit, dat door de groote ontwikkeling der techniek een mensch gemakkelijker veel meer kan produceeren, dan hij voor zijn onderhoud behoeft. Daarom heeft men getracht de oplossing van 't werklozenvraagstuk te zoeken in het verschaffen van productieven arbeid.

Een dergelijke poging is, kort geleden, in Engeland nog weer gedaan. Een werklozencomité werd door een rijk filantroop in de gelegenheid gesteld, een groot stuk grond te koopen en er een kolonie, Hollesley Bay, te vestigen. Werklozen uit de stad werden er heen gezonden en landbouwarbeid door hen verricht.

Ze vormden een eigen soort gemeenschap en produceerden ongeveer geheel, wat ze behoefden. De hopeloze, maatschappelijke schipbreukelingen vonden weer wat zelfvertrouwen en lust tot werken terug. Zelfs ook financieel had de kolonie goede resultaten. Doch toen men als gevolg daarvan, wilde trachten de kolonie niet tot een tijdelijk doorgangshuis, doch tot een voortdurend verblijf te maken, en daartoe wilde gaan uitbreiden weigerde de minister John Burns de financiën daarvoor. Hij was wel voor tijdelijke, maar niet voor voortdurende hulp. Daarmee was het lot der kolonie beslist. Toen de bewoners vernamen, dat ze na een paar maanden weer in hun groote stadsleven terug zouden moeten keeren, verdween hun belangstelling en energie.

Wat door deze kolonie en ook door andere bewe-

zen werd, is het feit, dat technisch en financieel zulk een oplossing mogelijk is. De burgerlijke politici, die beweren, dat uitroeiing van dit euvel onmogelijk is, worden daarmee volkomen weerlegd. 't Ontbreekt hen slechts aan den goeden wil.

Maar een dergelijke oplossing ligt niet in de lijn der maatschappelijke ontwikkeling. Ze voert terug tot 't kleine industriele en landbouwbedrijf. Een schrede voorwaarts in de richting der maatschappelijke ontwikkeling zou het zijn, wanneer de werklozen midden in de wereldproductie met de meest ontwikkelde techniek konden geplaatst worden. Is dat mogelijk?

Onder 't kapitalistisch régime niet. Maar waarom niet? Is 't wellicht technisch niet uitvoerbaar? 't Antwoord op de vraag is eenvoudig: Slechts daarom is een dergelijke oplossing onder de heerschappij der bourgeoisie niet mogelijk, omdat de bourgeoisie ze niet wil. En dat is niet toevallig, of maar een soort kwaadaardigheid, maar ze kan 't niet, omdat ze dan de fundamenten van haar eigen bestaan zou ondergraven, d. w. z. omdat de bourgeoisie niet anders zijn kan dan ze is: een van de ellende der arbeidersklasse levende, een uitbuitende klasse. Met 't verdwijnen van de politieke heerschappij der bourgeoisie is ook de eenige hinderpaal verdwenen. Zoodra 't proletariaat de macht veroverd heeft, is de oplossing der vraag er ook.

En deze vraag zal de eerste zijn, die de zegevierende arbeidersklasse zal hebben op te lossen. Want haar eerste doel na de overwinning zal zijn, de opheffing der ellende. Het reserveleger der werklozen zal verdwijnen. Den werklozen zal werk gegeven worden, doordat ze betrokken worden in de maatschappelijke productie.

Men ziet, hoe 't komt, dat 't werklozenvraagstuk in de kapitalistische maatschappij onoplosbaar is. De voornaamste taak der bourgeoisie is bij al wat ze doet te zorgen, dat de ellende niet verdwijnt, de ellende, die den arbeider dwingt, zich te laten uitbuiten. Opheffing der ellende ontstaat door de werkloosheid, is onverenigbaar met de kapitalistische uitbuiting. Het werklozenvraagstuk dus niet worden opgelost.

Daarom is 't zoo duidelijk en zoo begrijpelijk, dat de bourgeoisie niets wezenlijks tegen de werkloosheid zal doen. 't Besluit van Burns, 't antwoord van ons ministerie, van onze gemeenteraden, wordt verklaarbaar. Dat antwoord is internationaal, zooals 't kapitalisme dat ook is.

De eenige uitweg uit de ellende van de crisis is: de verovering van de politieke macht. Een andere oplossing is er niet.

Britsch-Indië.

Wij hebben er al meer op gewezen, wat daar in Britsch-Indië gebeurt, is niet alleen voor de wereldgeschiedenis, maar speciaal voor de toekomst van Nederlandsch-Indië en dus ook voor Nederlands eigen toekomst van het hoogste belang. Dat Nederlands industrie klein en achterlijk is, dat Nederlands industrieel een zoo hooge borst kunnen opzetten tegen het betrekkelijk kleine industrie-proletariaat, dat ons land bezit, dat tengevolge van de achterlijkheid en kleinheid van de groot-industrie ook het proletariaat in ons land nog zwak en onbewust is, dat alles hangt ten nauwste samen met de ontzaglijke uitbuiting, welke onze Hollandsche kapitalisten Indië sinds eeuwen doen ondergaan en waardoor ze eensdeels in hun eigen land de winstmakerij door groot-industrie minder behoeven te bevorderen, anderdeels met den van Indië's bodem en arbeidskracht geroofden rijkdom zich in Holland als filantropen kunnen aanstellen. Maar aan dit alles gaat een einde komen en het begin van dit einde is wat de kapitalisten noemen: het gele gevaar. Japan werd een zelfstandige kapitalistische staat en, na de nederlaag door Japan aan Rusland toegebracht en de Russische Revolutie, vreezen de internationale, speciaal ook de Nederlandsche kapitalisten in Azië tweemaal.

Ten eerste zitten ze als kapitalisten in angst voor de concurrentie van Japan. Maar ten tweede en nog meer vreezen ze als onderdrukkers den opstand van Indië op het voorbeeld van Japan. Met Japan, Rusland en Turkije kwamen immers Perzië, Indië en China in beweging; in één woord niet alleen de buitenkant maar ook het hart van Azië maakt zich gereed tot den opstand tegen de onderdrukking van kapitalistisch Europa. Maar Engeland heeft Azië voorloopig nog in zijn vasten greep, door de gewelddadige bezetting van Britsch-Indië. Als Britsch-Indië zich weet te bevrijden, dan zal dit niet alleen op geheel Azië en de wereldpolitiek en op de wereldbetekenis van Engeland van grooten invloed zijn, maar speciaal ook de vrijheidsbeweging in Insulinde zal daardoor een geweldigen stoot vooruit krijgen.

Hoe is de toestand in Engelsch-Indië? Driehonderd miljoen menschen, Hindoes en Mohammedanen, worden er in bedwang gehouden door een leger, waarin slechts 10000 Engelschen aanwezig zijn op 250000 soldaten, allen onder Engelsche officieren. De Engelsche Onderkoning met zes andere Engelschen vormen het Uitvoerend Bestuur. De zgn. Wetgevende Raad bestaat uit 6 Ministers en 16 leden, die allen benoemd, niet gekozen worden, en waaronder tot dusverre slechts twee Indiërs zijn. Verder bestaat het land uit 7 Provinciën, elk met een Engelschen Gouverneur, en een Uitvoerend Bestuur waarin ook enkele Indiërs kunnen zitten, maar immer benoemd, nooit door het volk

gekozen. Zóó beheerschen enkele Engelschen met een betrekkelijk klein leger dit geweldige Indische Rijk, een heerschappij, die vooral steunt op de bekende regel van het verdeel en heersch. De groote Indische grondbezitters en handelslui, maar vooral de achterlijke massa Mohammedanen worden door de Engelschen steeds weer tegen de vooruitstrevende Hindoes uitgespeeld en op dezen truce berust ook voor een deel de Turksch-gezinde politiek, die in dit blad reeds zoo vaak beschreven werd en die door Engeland thans wederom met succes wordt gevoerd.

Wat willen nu de Indiërs, of ten minste de Hindoes? Voorop sta, dat het hier evenmin als in Japan, Turkije, Perzië of Java een proletarische of socialistische beweging geldt. Het is eenvoudig een beweging die politiek gesproken de vrijheid of autonomie (zelf-regeering) der Indiërs wil, en economisch in plaats van de uitbuiting van Indië door Europeesche kapitalisten de baan vrij zal maken voor een Indisch of Aziatisch kapitalisme. Schreven wij in ons vorig nummer, dat er voorzoover wij konden zien, voor het proletariaat geen reden was er aan mede te werken, dat Europa in den kapitalistischen tijd zelf door een inter-Europeeschen oorlog sneller de hegemonie (leiding) in de wereld zou verliezen dan de economische (en politieke, kunnen wij er nu bijvoegen) ontwikkeling van de andere deelen der wereld dit reeds veroorzaakt, wij kunnen er hier op wijzen, dat deze beweging voor zelf-bestuur in Indië zulk een onvermijdelijke, voor het kapitalistisch Europa gevaarlijke, economische en politieke oorzaak is. *) Is Zelf-Bestuur de leuze, waaronder de beweging wordt geleid, de inhoud vormen verder, geheel in overeenstemming met haar economische beteekenis, de eischen van 1°. behoorlijk volks-onderwijs, 2°. burgerlijke gelijkstelling van Indiërs met Engelschen, 3°. hervorming van het, zooals wij nog zullen zien, Russische politie-systeem, 4°. algemeene amnestie, 5°. vrijheid in woord en in geschrift, enz.

Men ziet het aan de eischen, het is een burgerlijke beweging, maar eene, waardoor behalve het internationale, ook het Indische proletariaat versterkt kan worden, voorzoover het reeds bestaat; en voorzoover het nog niet modern geproletariseerd is, economisch en politiek door het Indische kapitalisme langzamerhand in dien toestand van strijd om uit de ellende te komen zal worden gebracht. Volgens den in België vertoevend Britsch-Indischen Socialist Krishna, zijn er in Engelsch-Indië 81 miljoen menschen, dus meer dan één vierde van de bevolking, die van minder dan 1 shilling (= 60 cts) dagelijks moeten toekomen. Slechts 7 % van de kinderen ontvangen onderwijs. Meer dan twee miljoen menschen sterven jaarlijks aan honger en pest. Bijna $\frac{1}{4}$ van het inkomen der Indiërs komt aan den Staat, d.w.z. langs den officieelen weg aan de Engelschen; hoeveel meer nog langs de bijzondere kanalen der economische uitbuiting?!

Nu is het merkwaardig, dat het evenals in Frankrijk Clémenceau en de renegaten (verraders) van het Socialisme, Briand en Viviani, evenals in Rusland Stolypin en zijn rakkers de constitutioneel-demokraten (kadetten) oftewel „liberalen”, het ook in Britsch-Indië het „liberaal-radikale” ministerie Asquith-Morley-John Burns, de renegaat, moet zijn, dat de meest gewelddadige onderdrukkings-politiek door een tintje van hervorming probeert te maskeeren, en aldus op dezelfde wijze in de 3 landen, Rusland, Frankrijk en Engeland de belangen van de groote geldwereld door de despotische politiek van „liberalen” gediend wordt. Wat hebben de radikale Minister voor Indië Asquith en de „liberale” Onderkoning Minto dan gedaan?

Reeds in 1906 wist de „radikale” Asquith een eeuwenoude wet op te duiken, volgens welke het genoemde Uitvoerend Bestuur het recht had, verdacht inlanders, maar tegen wie men geen bewijzen kon vinden, op Russisch-administratieven weg te verbannen of gevangen te zetten. Het antwoord op de toen gevolgde liberale gevangennemingen en deportaties was evenals in Frankrijk en Rusland de anarchistische dolk en dynamietbom. Maar op 11 Nov. j.l. werd te Calcutta, in de hoofdstad van Britsch-Indië, na ééndaagse beraadslaging, door het Uitvoerend Bestuur een „Wet” aangenomen en ingevoerd, volgens welke bij politieke misdrijven het onderzoek geheim wordt gehouden en den aangeklaagde geen advocaat mag worden toegevoegd. Is de daad of de bedoeling van den verdachte door dit onderzoek (!) eenmaal vastgesteld, dan komt de beklagde voor een speciaal gerechtshof, uit 3 Engelschen bestaande, om direkt en zonder hooger beroep veroordeeld te worden. Het lid zijn van een onwettige vereeniging behoort tot deze politieke misdrijven, en wat „onwettig” is, maakt de Onder-Koning uit. Zoo weten deze vrije Britten het Russische stroprecht in Indië te hanteeren.

Is deze onderdrukkings-politiek van den liberalen Onder-Koning, nog al radikaal, de hervorming van den radikalen Minister ziet er minder afdoend uit. Zij komt voornamelijk hierop neer, in de Provinciale Besturen een minderheid van Indiërs, door de groote grondbezitters, de groote handelslieden, en de Mohammedaansche gemeenten te doen kiezen. En zelfs deze Besturen hebben nog maar adviseerenden, in vele gevallen in het geheel geen stem.

Na de verscheidene jaren van onrust, honger, pest, ellende, en verzet, die we nu reeds in Indië doormaken, is er waarschijnlijk alle aanleiding te verwachten, dat dit echt-liberale optreden tot grooter en sterker beweging in Indië leidt, in verband met de algemeene onrust in Azië. Alleen de Engelsche arbeidersklasse zou het in haar macht hebben, indien ze zich bewust ware van haar taak, een stokje te steken voor dit brute Britsche régime in Indië. Onze partijgenoot Hyndman heeft al jaren lang getracht den arbeiders dit bewustzijn bij te brengen, tot nog toe zonder succes. Doch het Socialisme groeit in Engeland. Wellicht wordt dus binnen afzienbaren tijd in Engeland de „praktische zin” van het proletariaat, dat niet verder kijkt dan zijn neus lang is, vervangen door den „internationalen zin”, die de eindelijke belangen van de klasse in het oog vat.

Wp.

*) Het oude, kapitalistische Europa door een Europeeschen oorlog te verzwakken ten gunste van de Amerikaansche en Aziatische kapitalistische heerschers, daarbij heeft het proletariaat geenerlei belang, maar de kapitalistische klassen en regeeringen in Europa tegenover het proletariaat te verzwakken door het verzet aan te wakkeren van de onderworpen koloniale volken, dat is een levenskwesitie van het proletariaat, speciaal van het Britsche en Hollandsche.

Over twee congressen.

Het tiende congres der „Syndicale commissie der Belgische Werkliedenpartij en der Onafhankelijke vakbonden" had Vrijdag 25 en Zaterdag 26 December j.l. te Brussel plaats.

Uit het rapport van den secretaris stippen we aan: dat er dit jaar een vooruitgang was van 12,000 leden; evenwel bedraagt het aantal aangeslotenen nog slechts 67,000 van de 160,000 georganiseerde arbeiders(sters). Het zijn voornamelijk de mijnwerkers, die tot nog toe vijandig bleven aan de centralisatie; men hoopt en verwacht echter dat daarin spoedig verandering zal komen, aangezien het te Luik gehouden congres der mijnwerkers, de aansluiting bij de syndicale commissie bij de groepen aanhangig heeft gemaakt.

Het voornaamste punt van de dagorde was: Het inrichten eener landelijke centrale weerstandskas, om de vakverenigingen, welke zijn aangesloten bij de syndicale commissie, te steunen in den strijd tegen het ondernemersdom. Dit voorstel was het gevolg eener dagorde, aangenomen door het congres van 1907, waarin met 't oog op de groote uitsluitingen in de textiel-nijverheid te Verviers en in het transport-bedrijf te Antwerpen op het vormen van eene landelijke weerstandskas werd aangedrongen. Dit voorstel, dat zeker een goede schrede voorwaarts genoemd mag worden, daar het den vakgeest op den achtergrond en de klasse-solidariteit meer op den voorgrond brengt, ondervond in den beginne een hevigen tegenstand van verschillende invloedrijke vakverenigingsleiders, die 't meer gewenscht vonden om de federatieve weerstandskassen te versterken.

Er zij hier terloops opgemerkt, dat de strijdwijze van een leger niet alleen bepaald wordt door de gedachten dat dit of dat meer gewenscht is, maar door de strijdwijze en de stelling van den vijand. Zóó ook met den strijd der arbeidersklasse! Als de georganiseerde ondernemers meer en meer van elken kleinen strijd door eene uitsluiting een grooten maken, dan wordt elk geschil, hoe klein ook, een meer direct gevoeld belang voor de geheele arbeidersklasse, die, als door dat klein geschil een grooten strijd ontbrandt, in haar geheel tot steun wordt opgeroepen. De landelijke centrale weerstandskas nu bedoelt dien steun te regelen en alzoo aan het gebedel door nederig opgestelde manifesten aan de burgerij een einde te maken. Eene 't vorig jaar genoemde voorwaarde van aansluiting bij de centrale weerstandskas n.l. dat men om deel te kunnen nemen, minstens 25 centimen per maand en per lid moet storten in eene federatieve weerstandskas, heeft er 't hare toe bijgedragen, de federatieve weerstandskassen te versterken; 't meerendeel der federaties of vakbonden hebben nu eene zoodanige weerstandskas ingericht. Zoo groeit alles met de ontwikkeling van de industrie en den klassen-strijd zelve.

Dit voorstel werd aangenomen en zal op 1 Januari 1910 in werking treden. Op 't volgend congres zullen de statuten bediscuteerd worden.

Het congres hield zich verder bezig met de regeling van den arbeidsduur en den Zaterdagmiddag-rust.

* * *

Het buitengewoon Congres der Belgische Werkliedenpartij belegd om het standpunt der partij inzake de koloniale kwestie te bepalen had Zondag 27 December in 't Maison du Peuple te Brussel plaats.

Er is in dit blad reeds meermalen over de Congo-kwestie geschreven zoodat we thans kort kunnen zijn.

We onderscheidden op dit Congres voornamelijk drie richtingen. De eerste, die eene uitsluitend negatieve tactiek vastgesteld wilde zien en waarvan Volkaert de voornaamste woordvoerder was.

Ten tweede de richting die de Congo-overname als een gewenscht voldongen feit aanvaardde, waarvan Vandervelde de vertolker was.

En ten derde de ons inziens juiste richting, die daar ze zich kant tegen alle koloniale politiek, de Congo-overname beschouwt als een voldongen kwaad en nu naar zoodanige hervormingen wil streven die de inboorlingen weerbaarder maken tegen hun onderdrukkers.

De door de eerste richting voorgestane tactiek is o. i. daarom niet de juiste omdat ze weigert toe te staan amendementen op de Congo-begroting in te dienen en te stemmen en daardoor goede gelegenheden laat voorbijgaan om de arbeiders aan te toonen: den onwil der afgevaardigden van de bourgeoispartijen — die natuurlijk tegen alle goede en vergaande amendementen stemmen.

De tweede richting verwacht o. i. te veel goeds van de overname door België. Bloedige feiten uit andere koloniën, beheerscht door andere constitutioneele staten hadden haar kunnen leeren, dat, evenals in den Onafhankelijken Congo-Staat onder de regeering van Leopold II. óók daar de woorden „beschaving", „menschelijkheid" enz. slechts dienen als dekmantel om de onmenschelekste dingen te verbergen en goed te praten, dat het Belgische kapitalisme hierop eene uitzondering zal maken zal wel niemand geloven. We zijn het dan ook niet eens met 't gezegde van Vandervelde n.l.: „dat men indien men 't Congo-gebied aan z'n lot overliet, de negers in barbaarsheid zou doen vervallen." Wij geloven eerder dat 't kapitalisme voor

de achterlijke tropische Congo-landers de grootst denkbare barbaarsheid zelve is.

Het verwijt van gemis aan menselijkheid door Vandervelde aan het adres der tegenstanders der koloniale politiek was dan ook o. i. zeer misplaatst. Niet het gemis aan menselijkheid deed ons dat standpunt innemen, maar het weten, dat menselijkheid in eene klasse-maatschappij als de hedendaagsche slechts eene holle frase is. Het weten m. a. w. dat de heerschende kapitalistische klasse tegenover de onderdrukten geen menselijkheid kan betrachten, omdat onderdrukking eene voorwaarde voor hare klasseheerschappij is. Wij beschouwen de inbezitneming van het Congoland als een kwaad, dat we niet konden verhinderen; maar niet als een wenschelijkheid.

Alhoewel wij ons dus voor wat betreft de hervormingen onder kapitalistische regiem geene illusien vormen, zijn we toch niet tegen het strijden voor hervormingen; maar en de hervormingen en de strijd daarvoor moeten dienstbaar gemaakt worden aan den strijd tegen het kapitalisme met zijne expansie zelve. We moeten voor hervormingen strijden die de inlanders sterker maken om de onderdrukking af te werpen en tevens door het blootleggen van den waren aard van het kapitalisme de klassebewustwording der arbeidersklasse bespoedigen. Door dien strijd om hervormingen dus, maken we het strijdbaarste gedeelte der onderdrukten n.l. de arbeidersklasse klassebewuster, dat wil zeggen: brengen we de overwinning van het socialisme naderbij. En de overwinning van het socialisme, beteekent de opheffing van alle verdrukking.

Het Congres eindigde met aanneming van een dagorde van Vandervelde (die echter grootendeels met zijne vroegere houding in strijd is, — wat ons plezier doet) en ondertekend door 'n tiental partijleiders; waarin werd uitgesproken de standvastige oppositie aan de koloniale politiek; alsmede het verwerpen der Congo-begroting; terwijl aan de burgerlijke partijen de verantwoordelijkheid wordt gelaten voor de overname. De socialistische afgevaardigde in de Kamer zullen voor de inboorlingen hervormingen eischen en alzoo hunne vrijmaking voorbereiden.

De Koloniale Politiek en de Belgische Werklieden-Partij.

Van andere zijde schrijft men ons nog uit België: Zondag 27 Dec. heeft de Belg. Werkl. Partij haar reeds aangekondigd buitengewoon congres gehouden met twee kwesties op de dagorde: 1°. De Koloniale (Congo) en 2°. De militaire kwestie.

Den lezer is het waarschijnlijk bekend, dat de aanleiding tot bijeenroeping van dit congres was, het optreden van partijgenoot E. v. d. Velde in de Congo-kwestie.

Wij maakten reeds in no. 3 van deze Jaargang van „De Tribune" melding van de humbug, die de bourgeois-pers van de afwijkende opinies van E. v. d. Velde voor zijne Congo-reis maakte.

Deze reclame, deze exploitatie, deze twiststokerij van de bourgeois-pers zal zij moeten staken, nu v. d. Velde verleden week én in de Kamer én in de Brusselsche partij-federatie van met de partijmeerderheid verschillende opinie voor het grootste deel heeft prijsgegeven en de *Stuttgarter Resolutie* erkend, met een voor nationale omstandigheden aangevulde verklaring. Hij heeft zijn „desaccórd zijn" met de partij opgegeven.

De partij heeft v. d. Velde overwonnen. Zonder dit openlijk uit te spreken heeft de Soc.-Dem. v/d Velde gevoeld, in dezen volslagen mis te tasten en de Congoleesche roovers en hunne trawanten een dienst te hebben gedaan — tegen zijn (v/d Velde's) wil! Na deze eerlijke, maar stille capitulatie was de eigenlijke „raison d'être" van dit buitengewoon congres vervallen.

Als theoretische les, bestaande uit de discussies die er gehouden zouden worden, zou het zijn nut voor de uit alle oorden saamgekomen afgevaardigden hebben „kunnen" hebben.

Maar vooral het *wezen*, van de koloniale politiek werd door geen spreker naar voren gebracht. *Hubin*, een felle tegenstander van koloniale politiek, zou zeggen, wat koloniale politiek is en hij wist geen ander principieel antwoord te geven dan: *onderdrukking van het eene door een ander ras*.

V. d. Velde, die trots zijn kapitulatie, trots zijn accepteren van de Stuttgarter motie (en nog wat verklaringen er bij) voortborduurde op de „humaniteit" en nog eens „humaniteit", wenscht zich vooral te stellen op de 4e clause van de Stuttgarter resolutie, waarbij verklaard wordt, dat het de plicht is van de Soc. in de parlementen van verschillende landen, om de misdaden enz. van de koloniale politiek aan te klagen.

Dat is volkomen juist, maar, zeide v/d Velde: Zij, die enkel een negatieve politiek tegenover de koloniën willen voeren, doen verkeerd. Ik wensch een „constructieve" (bedoeld werd een positieve oftewel „opbouwende") politiek van hervorming.....

Daarna kreeg het congres enkele voorbeelden van v/d Velde's sentimenteete tirade's, die hij met zijn indrukvolle welsprekendheid ten beste gaf, maar waaruit toch zijn nog den boventoon bij hem voerende gedachte van ethische koloniale politiek, ook wel in den handel gebracht onder het merk „Socialistische Koloniale Politiek", bleek.

V/d Velde citeerde Kantky's opvatting van „Arbeiderskoloniën" en „Uitbuiterskoloniën", van twee verschillende soorten koloniale politiek. De eerste, Arbeiderskoloniën, d.w.z. koloniën, waarnaar arbeiders uit de kultuurlanden heengaan en daar, door invoering van een voor dat land nieuwe werkwijze, langzamerhand een nieuwe economische en politieke revolutie bewerkstelligen; zoodat oorspronkelijk de Europeesche boeren, arbeiders in Amerika gedaan hebben. *Uitbuiters-koloniën* kennen wij in Nederl.-Indië, Britsch-Indië, Congo, kortom de koloniën, waar het roofdier kapitalistische beschaver heengaat.

Dit zijn twee typen van kolonisaties. Het eerste is onder de tegenwoordige verhoudingen een utopie geworden.

Maar v/d Velde had wel eens deze woorden van Kautsky (zie Soz. und Kol. Pol. blz. 19—20) mogen overwegen: *De verdediging van de voorrechten der kultuur is de levensleugen van het hedendaagsche kapitalisme, evenals de verdediging van de ware godsdienst de leugen van het feodalisme was, namelijk in den tijd, dat zij bezig was over te gaan tot kapitalisme.*

En iets verder:

„Wanneer de zedeleer (ethiek) van het kapitalisme zegt, dat in het belang der beschaving (kultuur) en der maatschappij, de lagere klassen en volkeren moeten worden beheerscht, dan zegt de zedeleer van het proletariaat, dat juist in het belang van de beschaving en de maatschappij de overheerschten en onder-voordij-standen alle heerschappij van zich moeten werpen."

Het proletariaat als onderste van alle klassen, kan ook de heerschappij, waardoor zij neergedrukt wordt, niet van zich werpen, zonder tegelijkertijd alle heerschappij op te ruimen, zonder alle klassen-heerschappij te vernietigen.

En al is v/d Velde nog droomer van humanitaire koloniale politiek, hij zal er evenzoo van terugkomen, als hij teruggekomen is van zijn betwijfeld voorrecht, voorstander te zijn geweest van Congo-overname.

Trouwens de eerste Congo-koloniale-begroting van enkele millioenen, heeft hem reeds een voorproefje gegeven, een waarvan *Hector Denis* op dit congres zeide: eene begroting, die het politieke bewijs leverde voor de waarheid van *Marx' theorie der meerwaarde-voof*; Denis heeft bedoeld het politiek bewijs van het accumulatie-proces, dat er in de moderne „beschavende" koloniale politiek schuilt.

Hiermede eindigen wij, daar er nog een andere kwestie, de militaire, op de dagorde stond; maar daarover een volgend maal.

Vakverenigings-Beambte en Partij.

Zowel door de Partijers als door de burgerlijke is na den Duitschen Partijdag van Neurenberg vooral erop gewezen, dat de vakverenigings-beambten in den strijd over de budget-kwestie zich bijna zonder uitzondering tegenover de aangenomen resolutie van het Partijbestuur (dat zich uitsprak tegen het stemmen voor de begroting) hebben geplaatst. Met duidelijk uitgesproken welbehagen deelde de vijandige pers dit feit aan de wereld mede als een teeken van het uit elkaar vallen van de oude Sociaaldemokratie, en vooral de links-liberale pers meent in de versterking van de vakverenigingen en in het toenemende aantal hunner beambten het zekerste teeken te kunnen zien van de omvorming der Sociaaldemokraten van een revolutionaire tot een reformistische partij. Zelfs hield een nog tot de Partij behoorend schrijver (n.l. Richard Calwer) het verenigbaar met zijn eer als partijgenoot, in een anti-socialistisch blad deze opvatting uitdrukkelijk als de zijne te aanvaarden.

Ongetwijfeld zijn er in de vakbeweging factoren werkzaam, die zulke verwachtingen der tegenstanders rechtvaardigen; factoren, die de arbeidersklasse op zijpaden zouden voeren — zoodat in Engeland is geschied — als niet de op vasten, theoretischen grondslag werkende Sociaaldemokratie ertegen inwerkte. Hoe grooter het aantal in vakverenigingen georganiseerde arbeiders wordt en hoe meer de specifieke vaktaak van de bonden onderling verschildt, des te meer verwijderd zich de vakbeweging van haar uitgangspunt. Haar uitgangspunt ligt immers in het — bewuste of onbewuste — verzet van de arbeiders tegen de kapitalistische wijze van inbezitneming van de door de arbeidersklasse in het produktieproces voortgebrachte goederen. Uit dit verzet ontwikkelt zich de georganiseerde strijd. De georganiseerde strijd van de arbeidersklasse wordt zoolow op politiek als op economisch gebied gevoerd. Daardoor wordt de beweging in een politieke en een vakbeweging verdeeld. Maar beide bewegingen zijn middel tot hetzelfde doel, n.l. het wegnemen van de oorzaken van de arbeiders-beweging, tot de opheffing dus van de loonslavernij. Zoolang de beide takken van de beweging nog zwak zijn en de eenheid van aktie van de gezamenlijke beweging volstrekt noodzakelijk is, blijft de vakstrijd met de politieke in onmiskenbaren samenhang. Maar hoe sterker de beide takken worden, des te meer schijnt elke beweging afzonderlijk het doel zelf te zijn. De politieke aktie van het proletariaat uit zich vooral in den parlementairen strijd. In de Gemeenteraden, Landdagen en in den Rijksdag zitten in Duitschland tezamen duizenden afgevaardigden van het proletariaat. Zij probeeren allen zooveel mogelijk voordeel in het belang van het proletariaat te behalen, en dit is noodzakelijk om de revolutionaire kracht van het proletariaat te vergrooten. Maar deze succesvolle parlementaire aktie schijnt ten slotte na lange voorbereiding hoofzaak te worden. De *parlementariër* wil „praktisch en positief werken". Hij wordt *staatsman*. De uiterlijke vorm, niet meer de inhoud van de beweging wordt voor hem het beslissende en belangrijkste. Hij wil beginnen met de regeering te vertrouwen en verlangt vertrouwen voor zich zelf. Datgene, wat de bewuste arbeider tot dusver als een middel beschouwde tot het doel der opheffing van de klassen-maatschappij, wordt thans zelf-doel.

Dergelijke veranderingen doen zich bij de vakverenigings-beambten voor. De politieke toestand van Duitschland liet deze veranderingen langen tijd niet voor den dag komen. De dwang van de Socialistenwet sneedde de op den bodem van de moderne arbeidersbeweging staande proletariërs aan. De vakverenigings-man was tegelijk Sociaaldemokraat en omgekeerd. Met achteruitzetting van zijn persoonlijke belangen was elkeen bereid, alles, ook zichzelf voor de gemeenschappelijke zaak op te offeren. Onvoorwaardelijk vertrouwen van de massa in de even als zij zelve lijdende leiders verhoogde de kracht en het gewicht van den strijd. Men zou dien tijd haast als den heldentijd van de arbeidersbeweging kunnen aanduiden. (Wordt vervolgd.)

Advertentiën.

P. A. BURM.

m. g.